Literatura catalana

Jesús Moncada

Exercicis · 5 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Expliqueu les característiques principals de la llengua literària d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada.

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i desenvolupeu el comentari de text corresponent. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Comenteu aquest fragment de «Senyora mort, carta de Miquel Garrigues», d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separadament ni en el mateix ordre):

a) La veu narrativa: qui parla i a qui s'adreça.
b) Les característiques principals de la llengua literària.
c) El tractament del tema de la mort.

> Senyora Mort: vostè sap millor que el més eixerit dels savis que la gent d'aquest món —vull dir, entenguem-nos, el del cantó dels vius— no tenim manera d'esbrinar el destí ni d'assabentar-nos amb anticipació de l'hora del nostre traspàs. Barrina, cavil·la, dona-hi voltes, tantes com vulguis: acabes marejadet i no en treus mai l'entrellat. Així doncs, enquimerat per aquesta incertesa, dicto la present al meu amic Miquel Dalmau, la Clenxa, un dels barbers de la vila, xicot molt repolit i d'allò més sabut en coses de lletra, al revés de mi, que sempre vaig ser un sapastre fet i dret per als estudis; la dicto avui, sense esperar a demà, no sigui cas que, per desídia o galvana, se me'n vagi tot en orris i em quedi de soldat de peu. De més verdes n'he vist madurar; encara no fa un any —a l'abril serà l'aniversari—, en aquesta mateixa taula del Cafè de la Granota on ara ens trobem la Clenxa i jo, l'oncle Campells, un homenàs de ferro colat que pareixia que no s'havia de morir mai de la vida, va cascar-la de sobte mentre jugava a la botifarra. I no es pensi que és l'únic. De casos semblants li'n contaria a cabassos; es quedaria esglaiadeta.

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Expliqueu com és la veu narrativa dels contes d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. Qui i de quina manera explica les històries que formen el recull?

4. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Descriviu els elements comuns que lliguen els contes d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada.

5. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i desenvolupeu el comentari de text corresponent.

OPCIÓ A

Comenteu aquest fragment d'«Un barril de sabó moll», d'*El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separadament ni en el mateix ordre):

a) La situació del fragment en el conte.
b) La veu narrativa: qui parla i a qui s'adreça.
c) Les característiques principals de la llengua literària.

Allò del Florenci va començar que ja es volia fer l'horeta d'anar a dinar —em digué el vell Cristòfol a La Granota mentre bevíem cafè, abans d'encetar la partida de botifarra—. Tinc present que les dones ja passaven amb les senalles al braç, fent via cap a les mines a dur el recapte als hòmens, i per la vall del riu retrunyien les càrregues de dinamita que feien petar al migdia… Uns núvols d'estalzí baixaven per l'Ebre i s'ataconaven damunt la vila, gairebé a frec dels fumerals; dic d'estalzí i no dic mentida perquè pareixia que ens volien ruixar amb tintures de dols. Fins i tot l'aire de tronada que esventava la polseguera per les cantonades tenia el color negrós. Un dia lleig, xiquet, d'aquells que t'esmolen els nervis.

El Llampec, un dels quatre llaüts de la mina Teresa, acabava de lligar amarres al molló del Pedret, i la tripulació —el patró i tres peons— descarregava un barril de sabó moll que havien embarcat a Flix a la matinada. De sabó moll a la vila no en fabricàvem, això ja ho saps; calia pujar-lo de per avall i ho feien els llaüts que tornaven de dur el carbó de les nostres mines a Flix, Móra i altres llocs de la ribera de l'Ebre.